Kolleksiyonu

kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl:1 sayı:6 | 1 mayıs 1976 cumartesi | 150 kuruş

selam dünya işçi sınıfı hareketine
selam dünya sosyalist sistemine
selam ulusal kurtuluş hareketlerine
selam dünyanın ve türkiye'nin aydınlık geleceğine

1 MAYIS

Behice BORAN
Genel Başkan

Bir Mayıs işçi bayramıdır. Ama bir Mayıs aynı zamanda tüm emekçilerin; sömürülen, ezilen, hor görülen tüm halk kitlelerinin; düşün, bilim, sanat özgürlükleri kısıtlanan tüm aydınların; can güvenliğini, öğrenim güvenliğini yitirmiş öğrenci gençliğin de bayramıdır. Çünkü işçi sınıfı tüm kötülüklerin kaynağı sömürüyü ortadan kaldırmak, tam insanca yaşama olanağına kavuşmak için verdiği mücadeleyi, bu sınıf ve tabakaların ve kitlelerin verdikleri demokratik mücadele ile birleştirerek ve tümüne önderlik etme görevini üstlenerek yürütür. Ve işçi sınıfı kendi kurtuluşuyla birlikte, tüm sömürülen ezilen, hakları yenilenleri de kurtarmış olacaktır.

Sosyalizmden önce, tarihteki tüm sınıfsal düzen değişiklikleri bir sömürü düzeninin yerini bir başka sömürü düzeninin alması biçiminde olmuştur. Eski düzeni değiştiren sınıf, kendisi de sömürücü olduğundan, eskisi yerine kendi yeni sömürü düzenini getirmiştir. Köleci toplumdan feodalizme, feodalizmden kapitalizme geçiş böyle olmuştur. Kapitalizmden sosyalizme geçişte ve sosyalizmin kuruluşunda önder ve temel toplumsal güç olan işçi sınıfı ise sömürücü değil, sömürüye karşı olan, sömürüyü tüm toplumsal sonuçları ve yan ürünleriyle birlikte ortadan kaldırmayı amaçlayan ve kaldıran bir sınıftır. İşçi sınıfının, müttefiki emekçi sınıflarla birlikte, oluşturacağı iktidarda ve gerçekleştireceği sosyalist düzendedir ki, tüm insanlar eşit ve özgür, geçimi ve geleceği güvence altına alınmış, kişiliğini her boyutuyla geliştirme olanağına kavuşmuş olarak yaşayabileceklerdir. Bunun için de bir Mayıs bayramı hepimizin bayramıdır.

Bir Mayıs bu uğurda ve yönde verilmiş ve verilecek mücadelenin bayramıdır. Bir Mayıs'ın uluslararası işçi sınıfı bayramı olarak kabul edilişine yol açan olaylardan bugün için de alınacak dersler vardır. Birincisi, demokratik hak ve özgürlüklerin burjuvazinin lütuf ve ihsaniyle, hakşinaslığıyla kendiliğinden gerçekleşmediği, bu hak ve özgürlüklerin diş sökercesine sökülüp alındığıdır. 1880 lerde Amerikan işçi sınıfı, bugün artık çok doğal karşılanan, tartışmasız bile yapılmayan sekiz saatlik işgününün kabulü için mücadele veriyordu. Bunun için, 1 Mayıs günü ülke çapında grevlere gittiler, vuruldular, yaralandılar, öldüler, idam edildiler. Bir Mayıs'ın kutlarken bu yiğit, ölüm pahasına verilmiş ve kazanılmış mücadeleyi unutmamak gerek. Sekiz saatlik işgünü gibi diğer demokratik hak ve özgürlükler de çetin mücadelelerle kazanılmıştır. Bugün yine çok doğal karşıladığımız, genel seçimlerde oy hakkı için İngiliz işçi sınıfı otuz yıl süren bir mücadele vermiştir.

Eşitlik, özgürlük, kardeşlik sloganlarıyla yapılmış büyük Fransız devriminden doksan yıl sonra ancak grev hakkı kabul edilmiştir. Aradaki zaman süresince Fransa üç devrim denemesi daha geçirmiştir. Türkiye'de de durum aslında aynıdır. İşçi sınıfımızın yüz yılı aşkın bir mücadele tarihi vardır. Yirminci yüzyılın ikinci yarısındaki dünya ve Türkiye şartlarında, toplu sözleşme, grev ve diğer demokratik hak ve özgürlükleri hiç tanımamak olamayacağı için bunlar kanunlaştırılmıştır. Bu hak ve özgürlükler, hayata tam geçirilmek için değil, alabildiğine kısıtlanmak, sınırlanmak üzere kanunlaştırılmıştır.

Bu nedenlerle, demokratik hak ve özgürlükler «burjuva demokrasisi» etiketlenmesiyle küçümsenip bir kenara itilecek olgular değildir. Burjuvazinin ve iktidarlarının, kapitalizmin daha önceki evrelerindeki «liberal» çizgisinden de daha gerilere kaydığı, faşizme yönelik eğilimlere girdiği günümüzde demokratik hak ve özgürlüklerini korunması, korumadan da öte, genişletilip geliştirilmesi toplumsal mücadelenin güncel ve ivedi birinci görevidir. Bu görevin yerine getirilmesinde, toplumsal mücadelenin öncü, itici ve yönlendirici gücü işçi sınıfıdır.

Bir Mayıs'ın işçi bayramı olarak kabulüne yol açan olaylardan alınacak ikinci ders, işçi sınıfının dayanışma ve birliğinin önemidir. Sekiz saatlik iş günü için 1836 da Amerikan işçi sınıfı bir baştan bir başa harekete geçti, ülkede yaygın grevler yer aldı. Şikago'da patronların ajanları ve polis silahsız işçilere silahla saldırdılar, cana kıydılar. Ardından tutuklamalar, yargılamalar geldi. Olaylar Amerika dışında da yankılandı, başka ülkelerde de protesto gösterileri, grevler yapıldı. Sekiz saatlik işgünü bütün bu direniş ve mücadeleler sonucu kabul ettirilebildi. Ve 1 Mayıs, dünya işçi sınıfının mücadelesinin bir simgesi olarak işçi bayramı günü yapıldı.

İşçi sınıfı hareketleri her toplumun kendi şartlarına, tarihsel gelişme özelliklerine göre farklar gösterebilir, ama sermayenin sömürdüğü sınıf olma ve bunun için de bu sömürüye karşı çıkma, mücadele verme tüm işçi sınıflarının ortak ve evrensel niteliğidir. Bu nedenle işçi sınıfı hareketleri özünde birdir ve enternasyonaldir. Sermayenin uluslararası örgütlenişinin ve sömürüsünün yeni boyutlara

(Devamı 3. sayfada)

ÖRGÜT HABERLERİ

İkinci İl Temsilcileri 2 Mayıs'ta İstanbul'da

Dergimizin daha önceki sayılarında belirttiğimiz üzere, Partimizin, tüzük uyarınca olağan olarak yılda iki kez yapılması gereken «İl Temsilcileri Toplantısı»nın ikincisi 2 Mayıs'ta İstanbul'da yapılacaktır. Bu toplantıya, tüzük gereğince Parti'nin Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte bütün il başkanları ve sekreterleri katılacağı gibi ayrıca kurucu arkadaşlarımız, bütün ilçe başkanları ve Parti temsilcileri ile Merkez Örgüt Bürosu ve Haberalma, Basın ve Propaganda Bürosu'nun üyeleri de Genel Merkez'ce çağrılı olarak toplantıda hazır bulunacaktır.

Toplantının gündemi Merkez Yönetim Kurulu'nca aşağıdaki biçimde belirlenmiş bulunmaktadır :

«1) Parti'nin süreli ve süresiz, doğrudan ve dolaylı yayınlarının dağıtımı, abone, satış ve muhabirlik işleri konusunda görüşme;

2) Örgütlenme ile ilgili olarak :

a) Çalışma ekipleri genelgesi uyarınca şimdiye kadar yapılan çalışmalar, çalışmalarda karşılaşılan sorunlar, bulunan çözüm yolları, kazanılan deneyler ve önerileri kapsayan raporların görüşülmesi,

b) Önümüzdeki yaz döneminde Parti örgütlenmesinin belirli bir gelişme düzeyine çıkarılması için iş bölümü ve çalışmaların koordinasyonunun sağlanması ile ilgili genel görüşme;

3) Parti'nin yurt çapında etkinliğini arttıracak ve örgütünü genişletecek yönde ve Örgüt'le ilgili dilekler.»

1 MAYIS İŞÇİ BAYRAMI VE PARTİMİZİN BİRİNCİ KURULUŞ YILDÖNÜMÜ TÖRENİ :

Partimiz, 1 Mayıs işçi bayramı ve Partimizin birinci kuruluş yıldönümünü İstanbul Spor ve Sergi Sarayında törenle kutlayacaktır. 1 Mayıs akşamı saat 20.00'de başlayacak törende Genel Başkanımızın konuşmasından sonra yerel örgütlerimizin koro ve folklor ekipleri gösterilerde bulunacaklar, ayrıca yurdumuzun tanınmış yazar, şair, tiyatro ve müzik sanatçıları dünya işçi sınıfının dayanışma ve kardeşlik gününde, bu çifte bayramımızda yapacakları gösterilerle törenimizin anlamını bir kat daha arttıracaklardır.

KAYBETTİĞİMİZ YÖNETİCİ ARKADAŞLARIMIZ

Hikmet B. KAYGISIZ

1976 Şubatında Türkiye İşçi Partisi Sandıklı (Afyon) İlçe Yönetim Kurulu Başkanı Hikmet B. Kaygısız arkadaşımızı yitirmiş bulunuyoruz. Kaygısız tutulduğu lösemi hastalığından kurtulamıyarak 48 yaşında aramızdan ayrıldı.

Yiğit bir köylü önderi olan Kaygısız arkadaşımız 1970-71 yıllarının güç koşullarında bile örgütlenme çalışmalarını aksatmamış, Sandıklı ilçesinde ilk TİP örgütünü kurmuş ve yönetmişti.

Partili arkadaşlardan oluşturulan bir ekip Sandıklı'ya ve Kaygısız'ın oturduğu Sorkun köyüne kadar giderek partililere ailesine ve köylü dostlarına partinin başsağlığı dileklerini iletmiştir.

Sandıklı'da, çevre köylerde ve Sorkunda oturan partili ve köylü emekçiler etkinliği ve saygınlığı yüksek olan Kaygısız'ın yerini doldurmanın güç olduğunu, ancak onun mücadelesini sürdüreceklerini belirtmişlerdir.

İSMAİL TEKİN

Bandırma ilçe yönetim Kurulu üyesi (ilçe kurucusu) İsmail Tekin aramızdan ayrılan ikinci arkadaşımız. 1925 doğumlu ve şoför olan İsmail Tekin 51 yaşına rağmen genç bir parti militanı gibi çalışan bir arkadaşımızdı.

MC DÜŞÜRÜLMELİ kampanyasında bildiri dağıtırken gösterdiği dinamizm bunun en güzel örneği idi.

Aramızdan ayrılan arkadaşlarımızın anısı partililerin gönüllerinde yaşıyacaktır.

KURUCULAR KURULU TOPLANDI

Parti'nin kurucu üyeleri ile Merkez Yönetim ve Disiplin Kurullarının kurucu üyeler dışındaki üyelerinden oluşan «Kurucular Kurulu» 30 Nisan Cuma günü Genel Merkez'de toplanmıştır. Kurucular Kurulu'nun gündeminde, tüzük değişikliği ve boşalan merkez organları için seçimler yapılması bulunmaktaydı.

Türkiye İşçi Partisi kurulduktan sonra, İçişleri Bakanlığı'nca tüzüğün birçok maddelerinin yasaya aykırılık taşıdığı iddiasıyla değiştirilmesi istenmişti. Merkez Yönetim Kurulu, İçişleri Bakanlığı'nın yazısını incelemiş ve ileri sürülen iddianın aksine tüzüğümüzde yasalara aykırı bir durum olmadığı görüşünde birleştiğinden bir değiştirme yoluna gidilmemiş, bu konuda hazırlanan gerekçe ile birlikte Bakanlığa gönderilen bir yazı ile durumun bir daha incelenmesi istenmişti.

İçişleri Bakanlığı'nın, iddialarına daha sonra Anayasa Mahkemesi huzuruna götürdüğü anlaşılmaktadır. Anayasa Mahkemesi başsavcılığı ve nihayet bizzat Mahkeme tarafından yapılan inceleme sonunda ileri sürülen iddiaların hemen hemen tümünün geçersizliği kabul edilmiş olmalı ki, ancak il ve ilçe kongrelerinin «iki yılı geçmeyecek aralıklarla» toplanması hükmünü getiren iki fıkranın, siyasi partiler yasasına göre daha kesin hükümler taşıması zorunluluğu gerekçesiyle bu fıkraların altı ay içinde değiştirilmesi kararı Partimize tebliğ edilmiştir. Kurucular Kurulu'nun gündeminin ilk maddesini bu iki fıkranın değiştirilmesi istemi oluşturmaktadır.

Öte yandan, Kurucular Kurulu'nun ilk toplantısında kurucu üye ve Kurul kararıyla aynı gün üyeliğe kabul edilenler arasından seçilen Merkez Disiplin Kurulu üyeliği ve yedek üyeliklerinde de, aradan geçen bir yıllık süre içinde, seçilen arakadaşlarımızın çoğunun muhtelif yerel örgütlerimizin yönetim kurullarında görev almalarından ve bu iki görevin bağdaşmamasından dolayı Disiplin Kurulu üyeliğinden çekilmeleri sonucu boşalmalar olmuş durumdaydı. Bu nedenle Kurucular Kurulu gündeminin ikinci maddesini de Merkez Disiplin Kurulu asil ve yedek üyeliklerindeki boşlukları, yapılacak seçimlerle doldurulması teşkil etmektedir.

Kurucular Kurulu'nun toplantısı ile ilgili geniş bilgi ve alınan kararların sonuçlarını önümüzdeki sayımızda vereceğiz.

GÜZELCE'NİN CENAZE TÖRENİ

Geçen sayımızda ölümünü bildirdiğimiz DİSK genel sekreteri ve geçmiş dönemde aynı parti çatısı altında birlikte çalıştığımız İbrahim Güzelce'nin cenazesi, İstanbul ve Marmara yöresinde DİSK'e bağlı hemen hemen bütün fabrikalardan işçilerin ve halkın katılmasıyla sade ve anlamlı bir törenle toprağa verildi. Aynı yörelerdeki bütün T.İ.P.'liler cenaze törenine sendika yöneticisi, fabrika temsilcisi veya işçisi olarak hazır bulundukları gibi ayrıca Parti üst yönetimi de Genel Sekreterin başkanlığında Merkez Yötim Kurulu üyeleri ve Parti kurucularından oluşan 15 kişilik bir heyetle, DİSK yönetiminin cenaze töreni için hazırladığı protokol listesinde «diğer kuruluşlar» olarak adlandırılan bölümde cenaze törenin katıldı.

KARATAŞ TRT'Sİ VE PARTİMİZ

Yalçıntaş'la başlayıp Karataş'la sürdürülen «operasyon» sonunda tam MC borazanı haline gelen TRT'den birgün Partimize telefonla başvurulması ve Genel Başkanımızla Televizyon yayınında yararlanılmak üzere mülakat istenmesi doğrusu bu konuşmayı izleyen bütün partilileri şaşırtmıştı. Bir yıl boyunca Partimizden tek kelime ile olsun söz açmayan TRT'nin birdenbire yön değiştireceğini kimse umut edemezdi elbet. Biraz sonra mesele anlaşıldı. TRT, Metin Toker'in yayınında kullanılmak için gereğinde Ankara'da «değerlendirilmek» üzere bu çekimi yapmak istiyordu. TRT yöneticilerine verilen cevap basitti : Türkiye İşçi Partisi ve Genel Başkanının Metin Toker'in programına katkıda bulunmak niyeti yoktu.

AVUKATLARIN "KAN DÖKMEYE SON" YÜRÜYÜŞÜ

İstanbul Barosu 17 Nisan'da «kan dökmeye son - hukuka saygı» yürüyüşü düzenledi. Yürüyüşe binin üzerinde avukat küppeleriyle katıldı. «Zulüm ve baskıya karşı yürüyoruz» dövizinin ardında yürüyen avukatları İzmir, Zonguldak Muş, Eskişehir Baroları ve bu Barolara bağlı avukatlar destekledi. Ayrıca öğretmenler, öğrenciler, teknik elemanlar, doktorlar ve sağlık memurlarının örgütleri paralel bildirilerle yürüyüşü desteklediler. Yürüyüşe çeşitli sloganlarla katıldılar. Beşbini aşan kitlenin katıldığı yürüyüşte «Bağımsız Türkiye», «Kahrolsun Faşistler», «Hükümet İstifa» sloganları egemen idi.

Yürüyüşün sonunda bir konuşma yapan İstanbul Barosu Başkanı son gelişmelerin anti-demokratik niteliğini vurgulayarak, yürüyüşün anti-demokratik girişimlere karşı bir uyarı olduğunu, Baronun hukuk devleti ilkelerini geçerli kılmak ve demokrasiyi savunmak için bütün imkânlarını kullanmaya kararlı olduğunu söyledi.

Baro Başkanı, bugün yaratılmış olan fiili durumun aynı zamanda bir Anayasa ihlâli niteliğinde olduğunu, ülkemizde öğretim özgürlüğünün korunamaz ve kullanılamaz hale getirildiğini, savunma hakkının sadece kâğıt üzerinde kaldığını, mahkeme kararlarının hiçe sayıldığını, en temel hak ve özgürlüklerin hergün biraz daha sınırlandırıldığını, uzunca bir süredir can güvenliğinin kalmadığını, bu şartlar altında hukuk devletinin temelden yaralandığını açıkladı. Mevcut fiili durumun bugünkü Anayasa'nın tebdil, tağyir ve ilgası noktasına vardığını vurguladı.

Türkiye'de faşizmi oluşturmaya çalışanların mutlaka başarısızlığa uğrayacağını söyleyen konuşmacı, İstanbul Barosu'nun anti-demokratik bütün girişimlere şiddetle karşı koyacağını, demokrasiyi ve hukuk devletini sonuna kadar koruyup kollayacağını, savunacağını ve daha da geliştirilip pekiştirilmesi için canla başla çalışacağını açıkladı.

MC iktidarına karşı düzenlenen bu gösteriyi Türkiye İşçi Partisi destekledi. Bir takım provokasyon endişeleri ile yürüyüşe karşı çıkanların görüşlerine katılmadı. Faşist uygulamalara karşı en etkin mücadelenin kitlelerle verileceğini vurguladı. Yürüyüşün çok kısa bir zamanda örgütlenmesi ve diğer örgütlerle birarada düzenlenmemesi bir eksiklik idi. Ancak, İstanbul Barosu'nun böyle bir eylem düzenlemesi ve bin avukatı kitle gösterisine katabilmesi Türkiye'de verilmekte olan demokratik mücadele açısından anlamlı bir girişimdi.

1 MAYIS

«Baştarafı 1. sayfada»

ulaştığı ve durmadan genişlediği günümüzde dünya işçi sınıfı hareketinin birliğinin ve dayanışmasının sağlanması daha da önem kazanmaktadır.

Çağımız, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Çağımız, aynı zamanda, emperyalizmin boyunduruğu altındaki ülkelerin ulusal bağımsızlık mücadele ve savaşları verdiği çağdır. Bu iki olgu birbirinden ayrı, kopuk değildir. Dünyanın üçte birinin sosyalist sisteme geçmiş olması ve emperyalist - kapitalizmin askeri ve ekonomik gücü karşısında onu dizginleyen etkin bir karşı güç oluşturmuş bulunması ulusal kurtuluş mücadele ve savaşları için elverişli bir ortam yaratmaktadır. Ayrıca, nerede ulusal kurtuluş mücadelesi, savaşı veriliyorsa, orada sosyalist dünyanın yardımı, desteği vardır. Öte yandan, ulusların değişik ölçülerde de olsa bağımsızlıklarına kavuşmaları, emperyalizmin sömürü ve etkisine karşı direnmeleri dünya kapitalizmini sıkıştırmakta, bunalımının daha da derinleşmesinde etkin olmaktadır.

Tam bağımsızlığa kavuşma, kalkınmayı gerçekleştirip gerilikten kurtulma sorunu da sosyalizm sorunundan ayrı ve kopuk değildir. Geri kalmış ülkelere kapitalist yoldan kalkınma olanağı kapalıdır. Ancak emperyalist - kapitalist dünya ilişkileri ağı dışına çıkarak, sosyalizm doğrultusunda bir kalkınma yolu izleyip sosyalizmi gerçekleştirerek tam bağımsızlığa kavuşabilirler, gerilikten kurtulup ileri toplum düzeyine erişebilirler. Yirminci yüzyılda ulusal kurtuluş mücadele ve savaşları dünya sosyalist devrim hareketinin ayrılmaz bir parçasıdır.

«İstiklal-i tam» sloganıyla, burjuvazinin temsilcisi ve sözcüsü asker sivil küçük burjuvazinin öncülüğünde bir ulusal kurtuluş savaşı vermiş, ama ne tam bağımsızlığı, ne de kalkınıp «çağdaş uygarlık» a erişmeyi başaramamış olan Türkiyemizde durum öncelikle böyledir. Söz konusu hedeflere varabilmek için sosyalizm doğrultusunda bir kalkınma yoluna girip sosyalizmi kurmak şarttır. Bunun için de işçi sınıfının ve müttefiki kol ve kafa emekçisi sınıf ve tabakaların bilimsel sosyalist çizgide örgütlenmeleri, ülkenin politik hayatında etkin bir güç oluşturmaları ve giderek iktidara gelmeleri şarttır. Bu nedenledir ki, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi üç yönlü bir bütündür.

Yaşasın, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelemiz!

Ve selâm dünya işçi sınıfı hareketine!

Selâm dünya sosyalist sistemine!

Selâm ulusal kurtuluş hareketlerine!

Selâm Dünyanın ve Türkiye'nin aydınlık geleceğine!

partili çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

TOSTAV

1. YIL VE PARTİ İÇİ EĞİTİM

Partimizin 1. kuruluş yılından geriye dönüp baktığımızda, bu ilk yılın eğitim açısından öğrettiklerini en önemli yanlarıyla şöyle özetliyebiliriz :

Kuruluştan bu yana geçen süre içinde Parti içi eğitim çalışmalarını, tüm Parti için ya da örgütlerimizin çoğu için geçerli olabilecek biçimde topluca değerlendirme olanağı yoktur. Çünkü, il ve ilçe örgütleri ve kurulmuş olduğu yerlerdeki çalışma ekipleri içinde, eğitim çalışmalarının yürütülüş biçimi, kapsamı, öncelikleri ve yoğunluğu, ... önemli farklılıklar göstermektedir. Kısaca birinci sorunumuz yerel şartları gözden kaçırmadan merkezi bir plan uygulamasının gerçekleştirilmesidir. Bunun için ilk adım olarak, parti içi eğitimin ne olup, ne olmadığı, soruna nasıl yaklaşılacağı ve bu konudaki varılacak hedefler konusunda tam bir ortak anlayışın yerleştirilmesidir.

ÖZ KAYNAKLARLA İNİSİYATİF ve YARATICILIK

Partimizin ilk yılının eğitim çalışmaları açısından ortaya koyduğu ikinci önemli sorun yanlış bekleyişler içinde zaman kaybedilmesidir. Bir çok örgüt biriminde, o örgüt biriminin kuruluşundan hemen sonra ve var olan olanaklar kullanılarak çalışmalara başlanacak yerde, Merkez'den eğitimci bekleme, özel eğitim programı bekleme gerekçesiyle gecikmeler oldu. Bu tür zaman kayıplarına uğranılmasının nedeni her örgüt biriminin tek başına üstlenmek zorunda olduğu sorumlulukların sınırlarının çizilememiş olmasıdır. Bu da, yukarıda işaret edilen eğitim anlayışının yerleştirilmesi sorunuyla sıkı sıkıya bağlıdır. Ancak, Partimizin tüzüğünde belirtilen demokratik merkeziyetçi ilkelere dayalı işleyişi içinde örgüt birimlerinin tek tek, Parti tüzüğünde belirtilen esaslara bağlı olarak kendi kendine yeterli yerel mücadele örgütleri olmaları gereği hiç unutulmamalıdır. Eğitimde merkeziyetçilik, Genel Merkez'den ve üst kademelerden sürekli yardım ve kaynak sağlanması olarak ve örgüt birimlerinin devrimci inisiyatif ve yaratıcılıklarını ortadan kaldıracak biçimde anlaşıldığı taktirde, çalışmalarda önemli gecikmeler ve kesintiler kaçınılmazdır. Merkez'i, biriktirilmiş bir bilgi kaynağı gibi görme yanlışı, hayatı kitaplardan öğrenme yanlışının bir başka yönüdür.

EĞİTİMİN PARTİ ÇALIŞMALARINDAKİ YERİ

Üçüncü sorun, Parti faaliyetlerinin **bütünlük içinde ve hızla** geliştiği il ve ilçe örgütleri dışında, eğitimin öteki çalışmalarla olan ilişkisinin kurulmasında, Parti eylemi bakımından eğitimin anlamının kavranmasında görülen ciddi yanlışlardır. Eğitim çalışmaları ile örgütlenme, propaganda - ajitasyon ve kitle örgütleri içinde çalışmalar arasında sıkı bir bağ vardır. Bu bağ yeterince açık olarak kavranmayınca Parti içi eğitim yakın sempatizanların da katıldığı toplantılar olarak görülmektedir. Bu yanlış tutumun var olduğu yerlerde parti içi eğitim çalışmaları yararlılığını büyük ölçüde yitirmektedir.

EĞİTİM ÇALIŞMALARININ KADEMELEŞTİRİLMESİ

Bu ilk aşamada karşı karşıya bulunduğumuz temel bir sorun da eğitimin kademeleştirilememesidir. Partinin kuruluş yılı içinde bulunması en çok burada etkisini gösterdi. Büyük ölçüde üye ve aday üye ayrımının pratikte henüz bir fark yaratmaması, çalışma ekipleri öncesinde eğitimi toplu olarak yürütme gerekliliği ve çoğu illerde örgüt kademelerinin tamamlanamamış olması eğitimin kademeleştirilmesini engelleyen başlıca neden oldu ve bu yapı bir çok örgütümüz için bir süre daha devam edecektir.

Eğitim kademeleştirilemeyince ve hele eğitimle propaganda ve ajitasyon çalışmalarının farkları yeterince açık bir biçimde belirlenmeyince, eğitim çalışmalarından beklenen yarar da o oranda azalmaktadır. Parti'ye sempati besleyen kişilerin, aday üyelerin, deneyli ve ileri bilinçte parti militanlarının eğitiminde elbette ortak çalışmalar olacaktır. Ne var ki, eğitim çalışmalarının bütününün bu yöntemle yapılması eğitimden beklenen yararın elde edilmesini engeller.

DURUMUMUZ - GÖREVLERİMİZ

Yukarıdaki temel sorunlar Çark Başak'ın 4. ve 5. sayılarında yeralan açıklamalar bütünlüğü içinde incelendiğinde durumumuz nedir? Görevlerimiz nelerdir?

Parti içi eğitimin çalışma ekiplerinden başlayarak genel ve merkezi bir plan çerçevesi içinde düzenlenmesi için hazırlıklar yapılıyor. Bu hazırlıkların hızla ve somut ihtiyaçlara uygun bir biçimde sonuç vermesi daha çok yerel örgütlerin çabalarına bağlı olacaktır. Yerel örgüt yöneticileri kendi birimlerinin eğitim deneylerinden çıkan sonuçları öneriler olarak belirlemeye başlamalı ve bundan sonraki il temsilcileri ve bölge temsilcileri toplantılarına getirmek için bugünden hazırlanmalıdırlar. Yerel örgütlerimizde, kendi imkanlarıyla ve yapabildikleri oranda Program ve Tüzük açıklamaları, yurt ve dünya olayları ve bunların gelişmesine ilişkin yorumlar ve Parti eyleminin değerlendirilmesi yolunda yapılan eğitim çalışmalarına devam edilmelidir, şu ya da bu nedenle başlanmamışsa, derhal başlanmalıdır. Bu konuda Çark Başak gazetesi ve Parti'nin öbür doğrudan ve dolaylı yayınları başlangıç için yeterli eğitim malzemesi vermektedir.

PARTİ İÇİ EĞİTİMİN TEMEL AMACI, ÜYE VE ADAY ÜYELERİN YETENEKLERİNİN, BİLİNÇLERİNİN VE TAVIR ALIŞLARININ PARTİ ÇALIŞMALARININ BAŞARISINI SAĞLAYACAK, PARTİ BİRLİĞİNİ PEKİŞTİRECEK ŞEKİLDE GELİŞTİRİLMESİ VE YÖNLENDİRİLMESİDİR. PARTİ İÇİ EĞİTİM ÇALIŞMALARININ YAPILMASI BAĞIMSIZ BİR HEDEF DEĞİL, BAŞLI BAŞINA BİR PARTİ FAALİYETİ DEĞİL, BİR ARAÇ, AMA HİÇ İHMAL EDİLMEMESİ GEREKEN BİR YARDIMCI FAALİYETTİR. ÇALIŞMALAR BU ANLAYIŞ İÇİNDE ÖRGÜTLENME, PROPAGANDA - AJİTASYON, KİTLE ÖRGÜTLERİ İÇİNDEKİ ÇALIŞMA VE DOĞRUDAN PARTİ EYLEMİ İLE BİRLİKTE ELE ALINIP YÜRÜTÜLMELİ. PARTİ ÇALIŞMALARININ BÜTÜNÜYLE UYUM SAĞLANMALIDIR.

Parti içi eğitimin temel amacı, üye ve aday üyelerin yeteneklerinin, bilinçlerinin ve tavır alışlarının Parti çalışmalarının başarısını sağlayacak, Parti birliğini pekiştirecek şekilde geliştirilmesi ve yönlendirilmesidir. Parti içi eğitim çaışmalarının yapılması bağımsız bir hedef değil, başlı başına bir Parti faaliyeti değil, bir araç, ama hiç ihmal edilmemesi gereken bir yardımcı faaliyettir. Çalışmalar bu anlayış içinde örgütlenme, propaganda - ajitasyon, kitle örgütleri içindeki çalışma ve doğrudan parti eylemi ile birlikte ele alınıp yürütülmeli. Parti çalışmalarının bütünüyle uyum sağlanmalıdır.

Çalışma ekipleri hakkındaki Genelge'de de dolaylı olarak belirtildiği gibi, çalışma ekiplerinin kurulduğu her yerde eğitim çalışmalarının temelini ekip içi çalışmalar oluşturacaktır. Böylece ilçe ve il örgütlerinin asıl görevlerine yani, çalışma ekiplerindeki eğitimde eşgüdümü sağlamaya, aday üyelerin eğitimi için özel programlar hazırlanmaya ve genel toplantılarla aktüel sorunlara açıklık getirmeye yönelmeleri mümkün olabilecektir. Genel Merkez ise, bütün Parti'ye yönelik eğitim malzemelerinin (Bu arada teorik yayın organının) hazırlanması, **Parti Okulu**'nun gerçekleştirilmesi yerel örgütlerin çalışmaları arasında eşgüdümünün sağlanması ve merkezi planın gereksinmelere göre geliştirilmesi gibi görevlerini daha kolaylıkla başarabilecektir.

Bugüne kadar merkezi olarak eğitim çalışmalarını yürüttüğümüz Kdz. Ereğlisi, Kocaeli, Bursa ve İstanbul il örgütlerimizde gözlediğimiz sorunlar bunlardır. Bu örgütlerimizde yapılan çalışmalar sürüyor. Ayrıca, Edirne il örgütünün özel durumunu göz önüne olarak bu örgütümüzün eğitim çalışmaları da Merkez'den yürütülmeye başlandı. Çark Başak'ın geçen sayısında da belirttiğimiz gibi bu çalışmalar belli bir sıra içinde öbür örgütlerimize de götürülecektir.

GÖREVLERİMİZİN ÜSTESİNDEN GELECEĞİZ

Karşı karşıya olduğumuz sorunların büyüklüğünü biliyoruz. Ve yine biliyoruz ki, Partimizin kuruluş dönemi daha bir süre devam edecektir. Bu bizi ortak bir çalışma anlayışı içinde ve olanca gücümüzle görevlerimizin üstesinden gelmeye yönelmekten alakoymayacaktır. Başaracağız, ikinci yılı varolan sorunların önemli bir bölümünü çözmüş olarak kutlayacağız. Elbette karşımıza yeni sorunlar çıkacak ve bunlara da çözümler getireceğiz.

Türkiye Işçi Partisi Yayınları

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ PROGRAM VE TÜZÜĞÜ

Birinci basımı Haziran 1975 de beşbin adet olarak yapılan Parti Program ve Tüzüğünün Eylül 1975 de ikinci baskısının yapılması gerekti. Bu günlerde ise eldeki miktar azaldığından yeniden basılması gerekiyor.

DEMOKRASİ BİLDİRGESİ

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulunun 8 Temmuz 1975 tarihli toplantısında yayınlanmasına karar verilen Demokrasi Bildirgesinin birinci basımı temmuz 1975 de onbin adet olarak yapıldı. Ağustos 1975 de ise onbin adet olarak ikinci basım yapıldı.

GÜNCEL "GÖREV

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulunun 2-3 Ağustos 1975 tarihli toplantısında kabul edilen «Güncel Görev»in birinci basımı Ağustos 1975 de Onbeşbin adet ve ikinci basımı Eylül 1975 de beşbin adet yapıldı.

YOLUMUZ AÇIK OLSUN

Parti Merkez Kurul ve yetkililerinin bildiri demeç ve konuşmalarını belirli aralıklarla «Sosyalizm Yolunda» başlığı altında toplayan serinin birinci kitabı. Beşbin adet olarak basıldı.

HER NE PAHASINA BİRLİK DEĞİL

12 Ekim Seçimlerinde güçbirliği çağrısı dolayısıyla TSİP ile yazışmaları içeren bu kitapçık Eylül 1975 de onbeşbin adet olarak basıldı.

12 EKİM 1975 SEÇİMLERİNDE TAVRIMIZ

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulunun 13 Eylül 1975 tarihli kararıyla yayınlanan bu broşür Eylül 1975 de yirmibin adet olarak basılmıştır.

SELAM TÜRKİYE'NİN AYDINLIK GELECEĞİNE

Bu kitap Genel Başkan BEHİCE BORAN'ın Ankara'da yapılan 1. İlk Temsilcileri toplantısını açış konuşması ile toplantıyı kaparken yaptığı konuşmaları içermektedir. Ocak 1976 da onbin adet olarak basılmıştır.

MC İKTİDARDAN DÜŞÜRÜLMELİDİR

Türkiye İşçi Partisi Sosyalizm Yolunda serisinin ikinci kitabı olan MC İktidardan Düşürülmelidir broşürü Şubat 1976'da 7500 adet olarak basılmıştır.

Selam Türkiye'nin Aydınlık Geleceğine broşürünün ilk kısmı (açış konuşması) Avrupa'da İngilizce ve Fransızca'ya çevrilerek yayınlandı. Bu kitapçıklarda Genel Başkanı tanıtan birer giriş yazısı da yer alıyor.

FÜSTAV

BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ, SOSYALİZM YOLUNDA DOPDOLU GEÇEN BİR YIL

1 Mayıs 1976

NİHAT SARGIN
Genel Sekreter

Türkiye İşçi Partisi bir yaşını doldurdu. Geçen yıl bugünlerde, Parti'nin bütün kuruluş hazırlıkları tamamlanmış, yurdun muhtelif yerlerinden kurucular, tüzük ve program ile birlikte «kuruluş bildirimi»ni imzalamak için biraraya gelmişlerdi.

Bir partinin yaşamında bir yıl, özellikle yeniden, ileriden yana, doğup gelişenden, gelişip serpilenden yana, onunla birlikte gelişip serpilecek bir parti için bir yıl pek kısa bir zaman dilimi. Üstelik henüz kuruluş aşamasındaysa. Ama tek bir yıl bile, oluşmakta olan partinin üye kaynağı ve bileşimi, çalışmalarının biçim ve içeriği ile etki alanının genişliği, taraf olarak lehinde veya aleyhinde bulunulsun toplumca benimsenip benimsenmediği.. kısaca bir yaşam gücü taşıyıp taşımadığı konusunda ipuçları verebilir.

Kuruluş hazırlıkları

Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluş öncesi hazırlık dönemi oldukça uzun sürdü. Bunun başta gelen nedeni, tüzük ve program çalışmalarının, olabildiğince titiz ve özenli biçimde uzun süre sürdürülmesi, bu çalışmalar sırasında ülkenin değişik yörelerinde bulunan ve Parti'nin kuruluşunda görev almaya hazırlanan bütün arkadaşların bu çalışmalara katkılarının sağlanması endişesiydi. Diğer bir nedeni ise, af yasası ve buna bağlı olarak Anayasa Mahkemesi kararından sonra geçmiş dönem Türkiye İşçi Partisi üst yöneticilerinin hapisten çıkmasıyla birlikte oluşturulmaya çalışılan yeni örgütte, vaktile birlikte çalışılan arkadaşların, hareketin vardığı aşamaya uyarlı olarak ve bu koşul altında mümkün olan en büyük çoğunluğunun biraraya getirilmesi kaygusuydu.

Geride kalanlar, karşıda olanlar

12 Mart döneminden işçi sınıfımız ve emekçi halk kitleleri daha bilinçlenmiş olarak çıkmıştı. Bunda kimsenin kuşkusu yok. Ancak ağır baskı döneminin sosyalist harekete vurduğu darbenin önemi de azımsanmamalı. Örgütün kapatıldığı, ister istemez dağınıklığa yol açan ve çok ağır koşullar altında geçen yıllar, eskiden çalışmaların içinde yer almış herkesin, istisnasız olarak aynı biçimde, hiçbirşey olmamışçasına «bıraktırıldığı» yerden yeniden harekete geçmesine elvermiyecekti elbet. Uzun hazırlık süresi aynı zamanda bir arınma süreci de oldu. Eski dönemde partili olan, kendini halâ öyle sayan çok kimse vardı ama, bunların bir kısmı, belki kendileri de farkında olmadan artık eski yol arkadaşları durumunda idiler.

Hareketin yeniden filizlenip yeşertilmesi kesin olarak gündeme geldiğinde, gerek bu «eski yol arkadaşları»ndan bir bölüğünün, gerek onların dışında birtakım çevrelerin, ilk bakışta farklıymış gibi görünen, ama hepsinin de vardığı sonuç aynı olan tezlerle ortaya çıktığı görüldü. «Beklemek», örgütlü mücadelenin ileriye, bilinmeyen bir geleceğe ertelenmesi. Varılan sonuç buydu. Bazıları için mesele daha basitti. Haziran'da (yani partimizin kuruluşundan hemen sonraki 1975 Haziranında) genel seçimler öne alınarak erken seçim yapılacak, CHP ortaksız olarak iktidara gelecek (o sırada CHP koalisyonu iktidardaydı), verilen söz tutulacak, yasal engeller tamamen temizlenecek, ozaman bir parti kurulabilir tabii, ama şimdi hayır. Haziran'da genel seçimler olmadı ama bu tez ve benzerlerinin sahiplerinin görüşleri değişmedi. CHP iktidara gelmeden ve Anayasaya aykırı yasalar birbir ve CHP eliyle temizlenmeden, hareketin bugün vardığı aşamada, onun gereksinmelerine cevap verebilecek bir parti kurulamazdı. Yorgunluklarını, yılgınlıklarını kendi kendilerine dahi itiraf edemiyenlerin «örgütsüzlük» savını ileri sürerken buldukları parlak gerekçeler işte bunlardı. Unutulan veya unutturulmaya çalışılan, bir hareketin kendine uygun yasal ortamı öncelikle kendisinin mücadelesinin sağlayacağı ve yasal olanakları son katresine kadar kullanıp geliştirmede yan çizmenin, ileri sürülen gerekçeler ne olursa olsun sosyalizm'le, sosyalistlikle asla bağdaşmadığıydı.

Parti'nin kuruluş döneminin aynı zamanda bir arınma süreci de olduğu söylenmişti. Gerçekten, sonuçta hareketi «tasfiye»ye yönelik görüş ve tezlerle ortaya çıkanlar, hareketi tasfiye edemediler ama, her büyük dönemeçte akar suyun kıyıya yığdığı kumlar misali, kendileri hareketten tasfiye ettiler, etmeketler.

Beş parti hikâyesi

12 Mart döneminden işçi sınıfımız daha bilinçlenmiş olarak çıkmıştı; bölünme konusunun işçi sınıfına yansıdığı görülmemişti; ama dönemin sonunda, 1973 seçimlerinin nisbi rahatlık ortamında, Örgütün kapatılmış olmasının sağladığı kolaylıkla, hepsi de sol aydın denilen kesimden gelen, hepsi de bilimsel sosyalizmden kaynaklandığı ve işçi sınıfı adına hareket ediyor iddiasında olan birtakım grup ve grupçukların ortalığı kapladığı da bir gerçek. Kimi bir dergi etrafında kümeleniyor, kimi ise bir yayın organı ile birlikte, hareketin geçmiş dönemlerinde haklı haksız adı ön plana çıkmış kişi ve isimlerin çevresinde oluşuyordu. «Birleşme» çağrıları yapa yapa sonunda, partimizin kuruluş öncesi ve sırasında bunların dördü «parti» adında teşekküller de kurdular. Böylece Partimizle birlikte, solda beş parti ve bir sürü irili ufaklı grup, dergi, yayın.. ortaya çıkmış oldu. Bol bol «iyi niyet»le birlikte kariyerist eğilimlerin de ağır bastığı bu gruplar, bir yandan, bunların işçi sınıfı içinde bir ağırlık taşıyıp taşımadığı düşünülmeksizin, «solda bölünme» iddialarına sözde hak kazandırırken, diğer yandan tasfiyecilerin bekleme tezlerine yeni kanıtlar eklemelerine yol açıyordu. Bir yandan da, bir parti olarak biçimlenme olanağını dahi kendinde görmeyecek kadar küçük olan gruplar veya «örgütlü çalışma» gereğinden bucak bucak kaçan birtakım sol çevreler ve kişiler için, bulundukları yerden, tarafsızlıklarına hafel getirmeksizin «şöyle olmalı, böyle olmalı» biçiminde ahkâm kesmelerine olanak sağlıyordu.

Beş parti hikâyesi okadar yazıldı söylendi, bunlardan kimin kalıcı, kimin gidici olduğu araştırılmaksızın solun bölünmüşlüğü üstüne okadar yanıp yakılındı ve birlik çağrıları yapıldı ki, sonunda beş parti kamuoyunda günün konusu oldu. Bu grup ve grupçukların ve dergiler etrafında kümelenmelerin tek ortak özelliği, geçmiş dönem Türkiye İşçi Partisi'ne ve onun, bugün de sosyalist harekette yer alan yöneticilerine karşı olmaları idi. Ve bu karşı olma ile birlikte; geçmiş dönemde ısrarlı mücadele ile sosyalist hareketten sökülüp atılmış olan MDD tezi, yeni yeni varyasyonlarla, yeni isimlerle hatta kelime oyunlarıyla yeniden ortaya sürülüyordu. Dünya işçi sınıfı hareketindeki sapmaları yansıtan gruplar da aralarında yeniden bölünmüş olarak sahnede yerini alıyordu.

Bütün bunlara, CHP koalisyon hükümetinin çekilip uzun süredenberi oluşturulan MC'nin adım adım faşist tırmanmayı gerçekleştirmek üzere iktidara gelmiş olduğunu da ekleyerek tabloyu tamamlıyalım. Türkiye İşçi Partisi işte böyle bir ortam içinde kuruldu.

Kuruluş : Sorumluluk ve bilinç

Adları tüzüğün arkasında yazılı olanlar ve olmayanlar, geçmiş dönemin deneyinden geçmiş ve ayakta kalmış arkadaşlar olarak Türkiye İşçi Partilileri, Parti kurulurken sorumluluklarının bilincindeydiler. Ne kariyerist hesapları vardı, ne de bir heves sonucu yeni kuruluşa girişiliyordu. Beğenilsin beğenilmesin, sahip çıkılsın çıkılmasın, taraftar olunsun olunmasın, on yıllık mücadelesiyle Türkiye İşçi Partisi geçmiş döneme damgasını vurmuştu. Küçük burjuva kökenli «sol»lar ne derse desin, bugün hareket yeniden örgütlenirken, gerek işçi sınıfının, gerek burjuvazinin gözleri T.İ.P. lilerin üzerindeydi. Bundan sonra, bütün hesaplar ve değerlendirmeler Türkiye İşçi Partisi'nin varlığı gözönüne alınarak yapılacak; rizgiler o ölçüye alınarak çekilecek, herkes yerini Türkiye İşçi Partisi'ne göre tayin edecekti. Hepsinden önemlisi, egemen sınıflara, nice 12 Mart dönemleri de gelse hareketin durmayacağını, durdurulamıyacağını, vurulan bütün darbelerin, ağacın kökünü kuvvetlendiren budama işleminden, zorunlu arınma sürecinden başka anlamı olamıyacağını gösterme zorunluluğu vardı. Bıraktırılan yerden, ama bir adım geri çekilmeden ve eskisine oranla daha da hızla yeniden boy atıp gelişebilmek gerekiyordu. Sorumluluğumuz büyüktü ve bir bunun bilincindeydik.

Program ve tüzük : Başlıbaşına bir silâh

Program ve tüzük bu sorumluluk anlayışı ve bilinciyle hazırlandı. Geçmiş dönemlerin tek başına alındığında anlamsız gibi görünecek bütün deneyleri, bu deneylerin öğrettikleri tüzüğe yansıdı. Yıllardır hareketin içinde olmanın kazanımları ile toplum yapısının doğru bir analizi ve buna bağlı olarak sosyalizm yolunda önümüzdeki dönemlere ışık tutacak öneriler programı oluşturdu. Bilimsel, geçerli ve gerçekçi çözümleme ve önerilerin yer aldığı Program'ımız ve bu programı hayata geçirecek örgüt yapısını, niteliğini ve işleriliğini belirleyen Tüzüğümüz, hareketin bugün vardığı noktayı simgeleyen en anlamlı belgeler oldu. Daha programımızın yayınlanması ile birlikte birçok sol çevrenin kendilerine çeki düzen verme gereği duydukları görüldü; bütün sağ ve sol sapmalar karşısında programımız, bunlarla savaşanlar için, hepimiz için bir silâh ödevini gördü, görüyor. Yolumuzu aydınlatıyor.

Demokrasi Bildirgesi : Başucu kitabı

Parti kurulduktan sonra, bir yandan tüzüğün öngördüğü yapı ve işlerliğe kavuşmak üzere Örgüt genişletilmeye çalışılır ve «çalışma ekipleri»nin oluşturulması için ilk düzenlemeler sürdürülürken, diğer yandan da Program'ın, bugünün koşullarında ve önümüzdeki yakın perspektif içinde gerçekleştirilmesini ve bu uğurda mücadele edilmesini öngördüğü önerilerin daha somutlaştırılmış bir biçimi olan, yakın süre için bir uygulama programı niteliğindeki «Demokrasi Bildirgesi» yayınlandı. O güne kadar düşünülebilen bütün ölçülerin üstünde ilgi uyandıran Demokrasi Bildirgesi, kitleler ve demokratik kitle örgütleri için herzaman başvurulacak bir «başucu» kitabı oldu. Sendikalardan barolara kadar, demokratik kitle örgütlerinin çoğunun bildiri ve kongre kararlarında, demokrasi bildirgesinin önerileri, bazan tıpatıp aynı sözcüklerle yer almaya, miting ve gösterilerde döviz olarak taşınmaya başladı. Kısa sürede ikinci baskısını yapma gereği duyulan Demokrasi Bildirgesi'ni, çözümleme ve önerileri daha da güncelleştirip somutlaştıran «Güncel Görev» bildirisi izledi.

Parti, işçi sınıfı ile birlikte diğer emekçi katmanlarda sesini duyurmaya, belli bir tabanı oluşturmaya başlamıştı. Bu hava içinde 12 Ekim seçimlerine gelindi.

Cesur karar, beş parti hikâyesinin sonu :

Merkez Yönetim Kurulu'muz, 12 Ekim seçimlerinden önce, üstüste toplanarak durumun gerçekçi bir değerlendirilmesini yaptı. Bütün olanaklar incelendi. Sonunda, somut durumun gerçekçi ve geçerli bir çözümlemesi olarak «MC'ye Hayır» kampanyası açılması ve seçim günü CHP adaylarına oy verilmesi kararına varıldı. Cesurca alınmış bir karardı bu; ancak çözümlemelerine, değerlendirmelerine.. ve sonuçta, sosyalist kişiliklerine kesin güvenleri olanların alabileceği cinsten cesur bir karar; CHP'nin solunda yer alan işçi sınıfı ve emekçi kitleler mensuplarının ancak sezişleriyle buldukları sonucu, bilimsel çözümleme ile ortaya seren bir karar, onları da rahatlatıcı, ferahlatıcı bir karar. CHP'nin solunda oldukları halde ona oy vermek eğiliminde olan kitleler, bir kısım solun iddiasının tersine, bu yüzden CHP ile bütünleşmedi, ama Türkiye İşçi Partisi'ne güven duydu; bundan sonraki sözlerini ve davranışlarını daha iyi izlemeye, ona kulak vermeye hazırlandı. Parti ile aralarında ülk köprüler kuruluyordu.

Diğer sol partilerce ileri sürülen yolların nekadar çıkmaz, çağrılarının nekadar safdilce olduğu, uygulama olanağı bulunmadığı kısa sürede ortaya çıktı. Merkez Yönetim Kurulu toplantısında bu karar alınırken bir arkadaşımız, bu kararın aynı zamanda beş parti hikâyesinin de sonu demek olacağını söylemişti. Gerçekten de öyle oldu.

Ekim seçimleri, sorumlu olanlar olmayanı, gerçekçi olanla olmayanı, somut durumun somut çözümlenmesine dayalı bilimsel olanla olmayanı birbirinden kesin olarak ayıran bir araç görevini de gördü. Beş parti hikâyesi de böylece, beklenenden de önce son buldu.

«Yerel Temsilciler» toplantıları : Tüzüğün hayata geçirilişi

12 Ekim seçimlerinden sonra Parti, ilk «İl Temsilcileri Toplantısı»nı Ankara'da yaptı. Bu toplantıyı sırasıyla Bursa ve Gaziantep «Bölge Temsilcileri Toplantısı» izledi. Bu toplantılarla Parti, geçmiş dönem deneylerinin tüzüğe yansıyan kazanımlarını ilk olarak uygulama alanına sokuyordu. Parti içi demokrasi bu toplantılarla yeni boyutlar kazanıyor, demokratik işlerlik içinde merkez organları ve yerel örgütler arasındaki bağ pekiştiriliyordu. Sorunlar açık yürekle dile getiriliyor, bir yerel örgütün gözlem ve deneyi, bulduğu çözümler diğerlerinin de gözlem, deney ve çözümleri oluyordu. Parti üyeleri arasında arkadaşlık, dostluk bağları gelişip kuvvetlenirken katılan bütün partililer, bu toplantılardan daha büyük bir çalışma gücü kazanmış, yeni bilgi ve deneyimlerle donanmış olarak şevk ve inançla örgütünün başına koşuyordu.

Bu toplantılar, diğer birçok parti içi toplantı gibi asıl Parti'nin iç çalışmalarıyla ilgili olmakla birlikte, kamu oyuna yansıdığı kadarıyla bir yandan da Parti'nin örgüt olarak vardığı aşamanın bir ifadesi oluyor, dikkatle izleniyordu. Parti, ileri sürdüğü görüşler, bunların dile getirildiği yayınlar olarak varlığını duyurduğu kitlelerin gözünde böylece somut olarak da varlığını duyuruyor, biçimlendiriyordu.

Parti'nin yaptığı toplantılar bununla kalmadı. MC düşürülmelidir kampanyası dolayısıyla doğrudan kitlelere hitap etmek olanağını da buldu.

«MC Düşürülmelidir» kampanyası, faşizme hayır

Bütçe müzakerelerinin en hararetli günlerinde Bursa temsilciler toplantısı ile birlikte «MC Düşürülmelidir» kampanyası açıldı. Bursa toplantısını İzmir ve Ankara kapalı salon toplantıları izledi. En gencinden yaşlısına sade üyesinden üst yöneticisine kadar bütün üye ve aday üyelerimizin görev aldığı bildiri dağıtımı ve afişlemelerle yurdun dört bucağında yüzbinlerce bildiri kitlelere ulaştırıldı, onbinlerce afiş duvarları kapladı.

Mevcut ortamda, ciddi olarak yapılabilecek olanla yapılamıyacak olanı, provokasyonlara yol açtırmaksızın, ama provokasyon korkusuyla pasifliğe de düşmeksizin, bu türden görüşlere eylemleriyle gerekli cevabı vermiş olarak kampanya boyunca bütün olanaklarını seferber etti.

Kampanya boyunca Parti, bir yandan kitleleri MC'ye karşı birlesik hareket için göreve çağırırken, bir yandan da tüzüğünün yeni anlayışı içinde bütün üyelerini göreve koşmakla ve olanaklarını sonuna kadar kullanmakla kitlelerin gözünde anlamlı bir örnek de olmaktaydı. İşçi sınıfı ve emekçi kitleler Parti'nin görüş ve eylemlerine gittikçe daha duyarlı hale geliyordu. Bunun somut örnekleri Parti'nin iç yapısındaki üye bileşiminden ve bu bileşimde işçi ve emekçi kitlelerin ağırlığını koruyacak biçimde dengeli olarak kazanılan yeni arkadaşlardan başka, demokratik kitle örgütlerinde partililerin giderek artan başarıları ve Parti yayınlarının durmadan artan taleplerle devamlı baskı sayısını arttırma zorunda kalınması ile de gözlemlenebilmekteydi.

Parti etki alanının giderek gelişmesi

Parti'nin üye sayısındaki muntazam gelişme ve bu gelişmenin işçi ve emekçi üyelerin ağırlığını koruyacak biçimde dengeli olması, işçi sınıfının ve onunla birlikte emekçi kitlelerin en bilinçli kesimlerinin giderek artan ölçüde Parti'ye yöneldiklerinin en somut ifadesi olmaktadır. Ama Partimiz, bugünkü üye sayısının çok, çok üstünde bir etkinlik çevresine sahip olduğunu şimdiden ispat etmiş olmaktadır.

Kış ayları genellikle işçi, emekçi, aydınları biraraya getiren sendikal kuruluşlar olan muhtelif demokratik kitle örgütlerinin kongrelerinin yapıldığı dönemdir. Genellikle sol'da yer alan bu kitle örgütlerinde sağın başarısı pek nadirdir ama, sol, özellikle aydınların örgütlerinde muhtelif fraksiyonlarıyla temsil olanağına sahiptir ve seçimler genellikle bu fraksiyonlar arasında geçer. Partimizin kuruluşundan bu yana bu örgütlerin kongrelerinde göze çarpan ilginç olgu, Türkiye İşçi Partililerin, partililer veya sempatizanlar olarak ve bu sıfatlarıyla katıldıkları kongrelerde başarı sağladıkları, yönetimlerdeki temsil güç ve oranlarını devamlı arttırdıklarıdır. Yalnızca bu olgu dahi, Türkiye İşçi Partisi'nin etki alanının giderek nasıl arttığını ve bir yıllık sürede dahi hangi boyutlara ulaştığının bir göstergesidir.

Diğer bir gösterge ise, Partimizin doğrudan veya dolaylı süreli veya süresiz bütün yayınlarının gördüğü büyük ilgi ve rağbettir. Bir örnek vermek gerekirse, bırakın geniş kitleye hitap eden diğer yayınları, esasında parti üyeleri ve çok yakın sempatizan çevresi için ve daha çok Parti içi haberleşme ve eğitim amacına yönelik ve üyeler eliyle dağıtılan Çark Başak dergimiz bile üye ve aday üye sayımızın çok üstünde basıldığı halde yetmemekte, tirajının her sayı biraz daha arttırılması gerekmektedir. Çark Başağın okuyucuları İsveçten Almanyaya, Amerikadan Avustralyaya kadar uzanmış durumdadır.

Henüz yolun başındayız. :

Yazının başında tek bir yılın bile bir partinin yaşam gücü taşıyıp taşımadığı konusunda bazı ipuçlarını verebileceği belirtilmişti. Rahatlıkla söyleyebiliriz ki, bu ipuçlarının elde edilmesi için bir yıla bile gerek kalmamıştır. Türkiye İşçi Partisi yaşama, gelişme gücünü daha ilk yılı dolmadan ispat etmiş durumdadır. Ama daha henüz yolun başındayız. Örgütümüz küçük, olanaklarımız sınırlı, bizimle birlikte olması gerekenlerin hepsi henüz yanımızda değil. Daha hala kuruluş aşamasındayız. Bütün bunlar doğru. Fakat çalışmalarımız ilerledikçe giderek yeni üyeler kazanacağımızı, örgütümüzü yurt çapında gelişip güçleneceğini, etki alanımızı adım adım daha da geliştirebileceğimizi biliyoruz. Çünkü biliyoruz ki, sağlam bir zemin üzerindeyiz; üzerinde durduğumuz yol, doğru yol; bir yılın sonunda geriye baktığımızda azımsanmıyacak bir ilerleme gösterdiğimizi biliyoruz. Ve gene biliyoruz ki, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesiyle dopdolu geçen bir yıl boyunca yaptığımız her hareket, attığımız her adım, söylediğimiz her söz, yazdığımız her yazı, dağıtılan bildiri, duvardaki afiş.. hepsi bu mücadelenin kazanç hanesine kaydedilmiştir; hepsi örülen büyük yapıya bir taş, bir harç olmuştur. Bunları biliyor ve omuz omuza arkadaşça, kardeşçe, örgütümüzün yol göstericiliği altında inanç ve güvenle yürüyoruz.

Dünya işçi sınıfının dayanışma ve kardeşliğini simgeleyen 1 Mayıs işçi bayramı ve Partimizin, Türkiye İşçi Partisinin birinci kuruluş yıldönümü, başta partili arkadaşlarım olmak üzere tüm işçi sınıfına, sosyalistlere kutlu olsun.

GELİŞEN OLAYLAR KARŞISINDA TAVRIMIZ

DEMOKRASİ MÜCADELESİ UZUN SÜRELİ BİR MÜCADELEDİR VE YALNIZ KLASİK POLİTİK ÖZGÜRLÜKLERE, EKONOMİK SOSYAL HAKLARA DEĞİL, TOPLUMSAL YAPININ TÜM KESİM VE KADEMELERİNİN DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN BİR MÜCADELEDİR.

CHP - AP koalisyonu konusunda kamuoyuna sunulan, bu koalisyonu önerenlerce ileri sürülen gerekçe, koalisyonun gerçekleştirilmek istenmesinin asıl gerekçesi değildir. Bugüne kadar, ileri sürülen yüzeydeki gerekçe ile altta yatan asıl gerekçe arasındaki fark üzerinde hiç durulmadı. Herşeyden önce kamuoyu bu konuda aydınlatılmalıdır.

CHP - AP koalisyonu konusu, kısaca, şöyle ortaya konulmaktadır: Olaylar (silahlı çatışmalar, dinamitlemeler, yaralamalar, öldürmeler) çığrından çıkmış, önlenemez hale gelmiştir. Asayiş, «huzur» kalmamıştır ve sağlanamamaktadır. Böyle bir durumda, ülkenin iki büyük partisinin lideri aralarında diyalog kurup sorunlara çözüm arayacak yerde, aşırı bir hırçınlık içinde birbirlerini karşılıklı suçlamaktadırlar. Bundan vaz geçmeleri, biraraya gelip sorunları birlikte çözmeye yönelmeleri gerekir.

Bu çizilen tablo gerçeğe aykırıdır. Hükümetin kontrolünden çıkmış, önlemek istediği halde önleyemediği bir asayişsizlik, kanunsuzluk durumu yoktur. Asayişsizlik, kanunsuzluk niteliğinde ne oluyorsa, hepsi, MC iktidarının bilgisi, hatta onayı ve isteği dahilinde olmaktadır. Kimi küçük «sol» grupların MC iktidarına gerekçe olabilecek «eylem»leri bu genel durumu ve yargıyı değiştirecek ölçüde değildir.

Durumun normalleşmesi için CHP - AP koalisyonunu öneren «etkin çevreler» etkinliklerini ve baskılarını MC iktidarını Anayasa ve kanunlar çizgisine getirme yolunda kullansalar sorun çözülür. Oysa bu yapılmıyor. Danıştay ve Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanması; komandoların, ülkü ocaklarının, MHP'nin faaliyetlerinin ve ilişkilerinin araştırılması ve yasal kovuşturulması; silahların, dinamitlerin, «boğma tellerı»nin nerelerden ve nasıl sağlandığının açığa çıkarılması; katillerin, silahlı saldırganların bulunup mahkemeye verilmesi; olaylarda görevlerini kötüye kullanan veya gerektiği gibi kullanmayan yetkililerden, sorumlulardan hesap sorulması yönünde bu «etkin çevreler»dem ısrarlı bir talep geldiği, bir girişimde bulunulduğu görülmüyor. Bunun yerine, yukarıda özetlediğimiz sözde gerekçe ile bir CHP - AP koalisyonu öneriliyor.

Bundan önce demeçlerimizde ve Parti yayınlarında defalarca belirttiğimiz üzere asıl amaç, sözde çok şikayet edilen «şiddet olayları»nı önlemek değil, toplumun sol'a, giderek sosyalizme yönelik demokratik gelişmesini önlemek, durdurmaktır. Ayrıca, finansman kaynakları bulma sıkıntısı içindeki büyük sermaye sınıfı işçilerin ücret artışı ve ekonomik - sosyal hak taleplerinden öteden beri şikayetçidir ve son zamanlarda bu şikayetlerini ve işçi taleplerinin dondurulmasi istemlerini açıkça ve ısrarla dile getirmektedir.

Tüm «şiddet olayları»na, baskılara; devlet kadrolarını ve kurumlarını partizanlaştırma ve faşistleştirme girişimlerine; yüksek ve orta öğretim gençliğini, kadrolarını ve kurumlarını ve işçi sınıfının sendikal örgütlerini «hizaya getirme» çabalarına rağmen işçi sınıfının politik ve ekonomik mücadelesi ve toplumun diğer demokratik güçleri sindirilememekte, yılgınlığa düşürülüp geriletilememektedir.

Büyük sermaye sınıfı ve emperyalizme bağımlı bugünkü kapitalist düzen yanlısı diğer güçler tam boy açık faşizme gitme gücünü ve cesaretini kendilerinde bulamamaktadırlar. Kendi açısından durumu gerçekçi olarak değerlendiren büyük sermaye sınıfının bir kesiminde zaten CHP aracılığı ile işçi sınıfını ve toplumun sol'a yönelik gelişimini kontrol altına almak, «özgürlükçü çoğulcu demokrasi» görünümünü koruyan bir «güdümlü demokrasi»yi gerçekleştirmek eğilimi vardır ve bu kesimi doğrudan bir CHP iktidarına da yatkındır. CHP - AP koalisyonu veya işbirliğinden maksat, CHP ile pazarlığa oturup onun da katkısını veya onayını alarak sözünü ettiğimiz görünümü koruyan güdümlü ve kısıtlı bir «demokrasi»yi yürütmektir. Pazarlık CHP'nin solundaki partiler —özellikle TİP— ve ilerici sendikalarla işçilerin yükselen ücret ve ekonomik - sosyal hak talepleri üzerinde yapılacaktır. (Buna karşılık olarak, AP'nin sağındaki partiler üzerinden de tavizler verme yoluna gidebilirler.)

CHP demokratik özgürlükler ve işçi, emekçi kitlelerin hakları konusunda ülke kamuoyu önünde taahhüde girmiştir. Bu taahhüdünde samimi ve dürüst ise yukarıda sözünü ettiğimiz pazarlığa oturamaz, toplumun demokratikleşmesini önleyici bir anlaşmaya giremez. Kendi kitle tabanını yitirmemek, politika sahnesinden silinip gitmemek için de bunu yapamaz.

MC iktidardan düştüğünde, parlamento içinden başka formüllerle başka bir hükümet çıkabilir. Bu formüller tartışılıp durmaktadır. Parlamentonun mevcut bileşimi gerçekten «halktan yana, ilerici, demokratik» bir hükümetin kuruluşuna müsait değildir. Ama bu durum, MC'nin iktidardan düşürülmesi gerekçini ortadan kaldırmaz, hatta zayıflatmaz bile; çünkü MC iktidarı, en tutucu, gerici, faşist güçlerin odaklaştığı, örgütlendiği, çok bilinçli ve planlı bir biçimde toplumun demokratik gelişmesini ezmeye yönelmiş bir iktidardır. Bu odağın, örgütlenişin dağıtılması, iktidardan uzaklaştırılması, **bugün için** kendi başına yeterli bir hedeftir. Şüphesiz, MC'nin iktidardan düşmesiyle ortalık güllük, gülüstanlık olmayacaktır; demokrasi mücadelesi, bağımsızlık mücadelesi sürecektir. Gerçekten halktan yana, ilerici, demokratik bir iktidarın oluşturulması daha uzun vadeli bir uğraş ve mücadele isteyen bir iştir.

Daha önce de belirtmiştik, MC'nin iktidardan düşürülmesi için bütün parlamento içi mücadele olanakları toplumsal muhalefetin gücünü gösteren kitle hareketleriyle birlikte kullanılmalıdır. Parlamento içi mücadele sadece oy hesaplarına yönelik olarak değil, asıl, MC iktidarının gerçek yüzünü, yolsuzluklarını, kanunsuzluklarını, işçi ve emekçi sınıflarına, halk kitlelerine karşıt politika ve uygulamalarını kamuoyu önünde sergilemek, bu iktidar üzerinde demokratik baskıyı hissettirmek için kullanılmalıdır. Kitle hareketleri de «özgürlük ve barış» gibi soyut, genel sloganlarla değil, somut hedef ve talepler ortaya koyarak ve bunlara yönelik olarak düzenlenmelidir. Bu hareketlere çeşitli sınıf, tabaka ve kesimlerin katılışı sağlanmalıdır. Ayrıca, çeşitli sınıf, tabaka ve kesimlere ilişkin özel demokratik hak ve taleplere yönelik olarak da bu topluluklar harekete geçirilmelidir.

Yolsuzluklar konusu üzerine bir hayli gidilmiş, iktidarın bu konudaki kanunsuzlukları, özel çıkarcılığı bir hayli sergilenmiştir. Ama «şiddet olayları»nın tertiplenişi ve çıkarılışı konusu aynı derecede açıklığa kavuşturulmamıştır. Yukarıda da atıf yaptığım üzere, MHP'nin, Ülkü Ocakları'nın, komandoların ve diğer «ülkücü» örgütlerin birbirleriyle ve başka çevrelerle ilişkileri üzerinde; bunlara mali ve maddi yardım sağlayan kaynaklar üzerinde; silahların, mermilerin, dinamitlerin nereden elde edildiği üzerinde; bu örgüt ve çevrelerin gizli faaliyetleri üzerinde de bilgiler toplanmalı, dosyalar düzenlenmeli ve konu somut ayrıntıları ve belgeleriyle açıklığa kavuşturulmalıdır.

Demokrasi mücadelesi uzun süreli bir mücadeledir ve yalnız klasik politik özgürlüklere, ekonomik sosyal haklara değil, toplumsal yapının tüm kesim ve kademelerinin demokratikleştirilmesine ilişkin bir mücadeledir. Bu mücadelede başarılması gereken temel iş, işçi sınıfının güçlü bir biçimde örgütlenmesini ve diğer emekçi kitlelerle demokratik güçlere bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde önderlik etmesini ve onları temel hedeflerde birleştirmesini gerçekleştirmektir.

Behice BORAN
Genel Başkan

GEBZE'DE İŞÇİ HAREKETLERİ

ÇAYIROVA CAM FABRİKASINDA

Çayırova Cam Fabrikasında HÜR CAM İŞ Sendikasının sürdürdüğü Toplu-İş Sözleşmesi görüşmeleri işverenin istenen hakları vermemesi nedeni ile çıkmaza girmişti.

Bu durum işyerinde üretimin düşmesine sebeb oldu. İşçilerin üretimi yavaşlatmasını bahane eden işveren, işyerinde olay çıkmasını sağlamak için, «kanunsuz direniş» olduğu iddiası ile, İzmit Jandarma Komando Taburundan «bindirilmiş kıtalar»ın 20 Nisan günü sabahtan itibaren Gebze'de mevzilenmesini sağladı.

İşçilerin uyanık davranışı işverenin ve genelinde «işçi ve jandarma çatıştı» haberini bekleyen egemen sınıfların isteklerini kurusıkılarında bıraktı.

Durum kendilerine açıklanan jandarmalar müdahale gereğinin olmadığına inanarak geldikleri gibi geri döndüler.

Ama bir kez daha ortaya çıktı ki; egemen sınıf her sıkıştığı yerde kolluk kuvvetlerini kendi çıkarları için kullanmak isteğindedir.

MARSHAL GREVİ

350 işçinin çalıştığı Gebze'deki Marshall Boya fabrikalarında Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinin üyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine başlayan Petrol Kimya-İş sendikasının yürüttüğü grev devam ediyor.

Türkiye İşçi Partilileri diğer grevlerde olduğu gibi Marshall grevinde de grevci işçilerle dayanışma içindeler. Türkiye İşçi Partisi Gebze İlçesi üyeleri grev yerini ve grevci işçileri devamlı ziyaret ediyorlar.

Komşu fabrikalar ile Petrol Kimya-İş sendikasına bağlı diğer fabrikalardaki işçiler de grev yerini sık sık ziyaret ediyorlar. Burada grevcilerle ve partililerle görüşüyorlar. Bu dayanışma, işçi sınıfının politik mücadele azmini artırıyor.

1 Mayıs İşçi Bayramıdır

DİSK'e bağlı KERAMİK-İŞ Sendikası Alev Ateş Tuğla Fabrikasındaki üç aylık grev sonunda 16 Nisanda Toplu İş Sözleşmesini imzalarken 1 Mayıs'ın İşçi Bayramı olduğunu da sözleşme metnine geçirttirmiştir.

DİSK de bu konuda üye sendikalara bir genelge yayınlayarak, bütün sendikaların imzalayacakları sözleşmelerine 1 Mayıs'ı İşçi Bayramı olarak geçirtmelerini istemiştir.

DİSK aynı genelgede Grev hakkını kısıtlayan ve lokavtı yasal sayılıran 275 sayılı yasanın kabul tarihi olan 24 Temmuzun hiç bir surette bayram olamıyacağını da bildirmiştir.

1 Mayıs'a, Dünya İşçi Sınıfı Hareketinin bu büyük gününe, Türkiye'de de uzun yıllar sonra tekrar gerçek anlamının verilmeğe başlanması sendikal hareket için önemli bir ileri adımdır.

DİSK 1 Mayıs'ı kutluyor

1920 lerden sonra Türkiye'de 1 Mayıs İşçi Bayramı ilk kez bu sene geniş kapsamlı ve örgütlü olarak kutlanıyor.

Türkiye İşçi Partisi'nin Spor ve Sergi Sarayında düzenlediği Kutlama Töreni yanısıra DİSK de 1 Mayıs için ilk kez geniş bir kutlama programı hazırladı.

Üç koldan Taksim'e kadar yürüyüş ve Taksim'de yapılacak kutlama töreni bu programı oluşturuyor.

Programa DİSK'e bağlı sendikalar ve üyelerinden ayrı olarak DİSK'in çağrı yaptığı Demokratik Kitle Örgütleri de katılıyorlar.

Sendikalarda ve kitle örgütlerinde üye ve yönetici Türkiye İşçi Partililer programın düzenli bir şekilde uygulanması için görev alıyorlar. Bütün Türkiye İşçi Partililer 1 Mayıs İşçi Bayramının gündüz yapılacak bu kutlama törenine de katılacaklar.

TÜSTAV

PARTİMİZDE ÜYE BİLEŞİMİ

İzleyenler hatırlayacaklar. Marmara ve Batı Karadeniz bölgesindeki yerel örgütlerimiz kapsayan birinci «Bölge Temsilciler Toplantısı»nda örgütün durumunu anlatırken Bursa il başkanımızın ilginç bir yakınmasına tanık olmuştuk: Arkadaşımız, hemen hemen bütün üyelerinin işçi olduğunu, bunların dışında diğer toplum kesim ve katmanlarından henüz üye devşiremediklerini, bunun için ayrı bir çaba göstereceklerini belirtiyordu. Gerçekten birkaç kişi bir yana bırakılırsa, o toplantı arifesinde Bursa ilimizin bütün üyeleri fabrika işçisi veya işyeri temsilcisi idi. Gerçi il başkanımız yakınmakta haklıydı; «toplumun her katında sosyalist dünya görüşünü yayarak benimsetmek», buna bağlı olarak da o kesimlerden mutlaka üye kazanmamız gerekiyordu. Ama şimdiye kadar Türkiye'de, hareketin geçmiş dönemlerinde, bugün de bizim dışımızdakilerde bunun tam tersi yakınmaları dinlemeye alışmış olan bizler için bu olgu bir yanıyla da elbette gönderici idi. Bursa kuşkusuz çarpıcı bir örnek. Yakın durumlar Eregli'den Seydişehir'e, Edirne'den Kayseri'ye kadar birçok il ve ilçemizde de görülmekle birlikte diğer bütün örgütlerinizde üye bileşiminin Bursa gibi olduğu söylenemez. Ama aynı günlerde, aynı bölge toplantısına katılan illerimizde üye durumunu inceleyen bir araştırma Partimiz üye bileşiminde dengeli bir gelişmenin varlığını çok daha büyük sayılar ölçeğinde de muştulamış bulunuyordu. Bu araştırmaya göre, bölgede mevcut yerel örgütlerimizin üye ve aday üye toplamının yüzdeler olarak bileşimi şöyleydi :

Üçte ikisi sanayi işçisi olmak üzere işçi: % 55; esnaf, zanaatkar gibi emekçiler % 7,5; Aydınlar % 33; diğerleri %4,5.

Bir işçi partisinde, işçi sınıfının partisinde, işçi sınıfının ideolojisini benimsemiş sosyalist bir partide, işçilerin ve müttefiki emekçi üyelerin ağırlıkta olmalarının önemi üzerinde uzun boylu durmaya gerek yok sanırız. Bununla, arada sırada bizde de ileri sürüldüğü, son Türk-İş kongresinde bazı delegeler tarafından yinelendiği gibi yalnızca işçilerden oluşmuş bir partiden söz açmak istemiyoruz elbette. Böyle bir parti, sadece üyeleri işçilerden oluştu diye mutlaka sol, sosyalist bir parti olamıyacağı gibi bırakınız, sol, sosyalist olmayı, bu partinin işçi sınıfının dar gündelik çıkarlarını bile savunacağı çok şüphelidir. Batı ülkelerinde bunların örnekleri çok. Bir partinin işçi sınıfının sosyalist partisi olması, sosyalist kimliğine kavuşması, üye bileşimi ile birlikte daha pek çok niteliğin bir arada bulunmasını gerektirir. Ancak bunun böyle olması tersinin doğru olması demek de değildir. Yani parti üyeleri içinde işçi ve emekçi kitlelerin belli bir ağırlığa erişemediği veya hiç değilse bu yolda durmadan yeni kazanımların elde edilemediği bir parti, diğer nitelikleri ne derece gelişmiş ve uygun olursa olsun, -ki böyle olabilmesi de gerçekten mümkün müdür, bu ayrı bir sorudur- gerçek bir sosyalist parti kimliğine kavuşamaz.

Bu doğrudan hareketle, «işçi sınıfımızın, müttefiki emekçi sınıf ve tabakalarla birlikte... iktidara yürüyen... politik örgütü» olan partimizin tüzüğü bu konuda şöyle demektedir :

> «... her kademedeki yöneticiler ve bütün üyeler, işçi sınıfını ve emekçi kitleleri eğitip aydınlatmak ve Parti'nin üye bileşiminde işçi üyelerin ağırlığının devamlı artmasını sağlamak üzere olanaklarını sonuna kadar kullanmak zorundadır. Ayrıca hem çalışma sırasında eğitilip aydınlanmak; hem Parti yönetimi yoluyla toplumu yönetime hazırlamak, hem de işçi sınıfının ağırlığını koyması ile Parti'nin ilkeleri doğrultusunda ilerleme ve etkinliğini arttırmasına yardımcı olmak üzere, işçilerin her kademe organında çoğunlukla aktif görev ve sorumluluk almalarını sağlamak için devamlı çaba harcamakla yükümlüdür...»

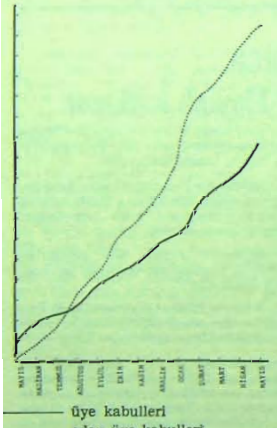

——— üye kabulleri
..... aday üye kabulleri

KURUCULAR

	Mesleklere göre bileşim
işçi - sendika yöneticisi	% 48
esnaf - zanaatkar - küçük köylü	% 18
doktor - avukat - teknik eleman vb.	% 32
Diğer	% 2
	%100

KURUCULAR

	İllere göre dağılım
İstanbul	% 54
Ankara	% 12
Kocaeli	% 6
Diyarbakır	% 4
Eskişehir	% 4
Balıkesir	% 4
Adana	% 4
İçel	% 2
Gaziantep	% 2
Sakarya	% 2
	%100

Tüzüğümüz 68. ci maddesinde aynen bunları söylüyor. Böylece her kademedeki yöneticilerimize ve bütün üyelerimize, Parti'nin üye bileşiminde işçi üyelerin ağırlığının devamlı artmasını sağlamak için olanaklarını sonuna kadar kullanma görevini veriyor. Bununla da kalmıyor. Parti'nin yöneticileri olarak çalışma yoluyla bir yandan eğitilip aydınlanır ve o yolla toplumu yönetmeye hazırlanırken, bir yandan da, işçi sınıfının ağırlığını koyması ile Parti'nin ilkeleri doğrultusunda ilerleme ve etkinliğini arttırmasında yardımcı olunacağını belirliyor; bunun için de bütün yöneticileri ve üyeleri, işçilerin her kademe organında çoğunlukla aktif görev almasını sağlamak için çaba harcamakla yükümlü kılıyor. Maddenin son fıkrası ise, bu yükümlülüğü yerine getirebilmek için Parti içi seçimlerde yöneticiler ve üyeler olarak nasıl davranılması, nelere özen gösterilmesi gerektiğini belirtiyor.

Madde : 68 — Parti'nin başlıca görevlerinden biri öncelikle üyelerini ve bunlar yoluyla bütün işçi sınıfını ve emekçi kitleleri Parti'nin amaç ve programı ışığında eğitip aydınlatmak, böylece onları Parti kanalıyla ve onun ilkeleri doğrultusunda toplumu yönetmeye hazırlamaktır.

Bu nedenle her kademedeki yöneticiler ve bütün üyeler, işçi sınıfını ve emekçi kitleleri eğitip aydınlatmak ve Parti'nin üye bileşiminde işçi üyelerin ağırlığının devamlı artmasını sağlamak üzere olanaklarını sonuna kadar kullanmak zorundadır; ayrıca hem çalışma sırasında eğitilip aydınlanmak; hem Parti yönetimi yoluyla toplumu yönetime hazırlanmak hem de işçi sınıfının ağırlığını koyması ile Parti'nin ilkeleri doğrultusunda ilerleme ve etkinliğini arttırmasına yardımcı olmak üzere, işçilerin her kademe organında çoğunlukla aktif görev ve sorumluluk almalarını sağlamak için devamlı çaba harcamakla yükümlüdür.

Bu cümleden olarak, Parti'nin bütün organlarında görevli bulunanlardan imkânlar oranında en az yarısının, kendisi üretim aracı sahibi olmadığı için emek gücünü üretim aracı sahiplerine satarak yaşayanlar veya işçi sendikaları yönetim organlarında görevli bulunan üyeler arasından seçilmiş olması gözetilir; yönetim kurullarınca kongrelere sunulacak aday tavsiye listeleri bu ilke doğrultusunda düzenlenir; kongrelerde oy kullanan üyeler de adaylar arasında en yetenekli olanları seçerken, bu ilke ve nedenlerini daima göz önünde bulundurur.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ TÜZÜĞÜ

KURUCULAR

	Yaş dilimlerine göre bileşim
30 - 35 yaş arası	% 23
35 - 40 yaş arası	% 32
40 - 45 yaş arası	% 14
45 - 50 yaş arası	% 18
50 - 60 yaş arası	% 8
60 - 70 yaş arası	% 4
70'den yukarı	% 2
	%100

Yaş ortalaması 41

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ KURUCULARI

MERKEZ YÖNETİM KURULU

	Mesleklere göre bileşim
işçi - sendika yöneticisi	% 53
esnaf - zanaatkar	% 5
avukat - doktor - teknik eleman vb.	% 42
	%100

İL YÖNETİM KURULLARI

	Mesleklere göre bileşim
işçi	% 52
esnaf - zanaatkâr - köylü	% 22
teknik eleman - avukat - öğrenci vb.	% 26
	%100

İLÇE YÖNETİM KURULLARI

	Mesleklere göre bileşim
işçi	% 47
esnaf - zanaatkâr - köylü	% 25
teknik eleman, avukat, öğrenci vb.	% 28
	%100

YEREL ÖRGÜTLER

	Mesleklere göre bileşim
işçi	% 49
esnaf - zanaatkâr - köylü	% 24
teknik eleman, avukat, öğrenci vb.	% 27
	%100

Henüz kuruluş döneminde olduğumuz, yönetim kademelerinde görev alan bütün arkadaşlarımız, kurucu kurullar olarak atanma yoluyla göreve geldikleri ve yönetim birimlerinde işçi ağırlığının üst kurullarca esas alınmasından dolayı bu sonuçların çıktığı söylenebilir ve bu bir ölçüde doğrudur da. Ayrıca küçük sayılar üzerinde çıkarılan yüzdeler bazan yanıltıcı da olabilir. Ama yüzdeleri çıkarılan sayılar yirmi değil, yüz değil, hatta birkaç yüz de değil, binü aştığı zaman artık rakamların yanıltıcılığından bahsetmeye imkân yoktur. Diğer yandan, bir bakıma yönetim birimlerinden de önemli olan Parti'nin tümüyle üye yapısının gösterdiği bileşimdir. Ancak böylece Partimizin özlenen sınıf tabanına oturup oturmadığı, işçi sınıfımızın Partimiz karşısındaki tutumu konusunda daha doğru bir fikre sahip olabiliriz. Örgüt Büromuz bunu da araştırmış. Bu yazının hazırlanışı sırasında mevcut giriş belgelerine dayalı olarak yapılan incelemenin sonuçları ise yukarda belirtilen yüzdelerden farklı değil.

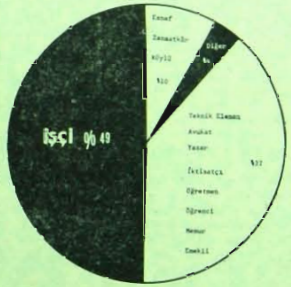

İşçiler % 49, esnaf-zanaatkar, köylü % 10, teknik eleman, avukat, iktisatçı, yazar, öğretmen öğrenci memur ve emekliler % 37, diğerleri % 4.

Bu sonuç, Parti'nin oturduğu kitle tabanının yanılmaz göstergesi. Bugün artık çift liste, çift sandık usulleri gibi zorlamalar çok gerilerde kaldı. Kuşkusuz, tüzüğümüzün öngördüğü üzere Parti'nin üye bileşiminde ve yönetim kademelerinde işçi üyelerimizin ağırlığının devamlı artmasını sağlamak için bundan sonra da devamlı çalışacağız. Ama ileriye güvenle bakmak için elimizde bugünden yeterli veriler var.

NİHAT SARGIN

TUSTAV

ORTA-DOĞU BUNALIMI VE LÜBNAN SORUNU

Emperyalist - kapitalist kamp ve onun Orta Doğu'daki jandarması İsrail, bölgede gerginliğin ve bunalımın ortadan kalkması için yapılan hertürlü girişimin karşısında yer alıyor.

Bu ikili uğursuz ittifakın amacı, Filistin halkının ulusal bir devlet yaratmasını engellemek, İsrail'in yayılmasını sağlamak ve Arap ulusal kurtuluş hareketinin geriletilmesi için çalışmaktır. 1948, 1956 ve 1967 savaşlarının amacı bu olmuştur. Bu gerginlik arap ülkelerini, özellikle İsrail'le sınırı olan ülkelerin zaten kıt olan ulusal kaynaklarının büyük bölümünü her an muhtemel bir saldırıya karşı, savunma giderlerine ayırmalarına yol açıyor.

Arap ulusal kurtuluş hareketinin anti - emperyalist özünün gelişmesi, bazı arap devletlerinin ulusal kaynaklarını, özellikle de petrollerini ekonomik bağımsızlık ve toplumsal kalkınma yolunda kullanma eğilimlerinin güçlenmesi emperyalistlerin ve siyonistlerin bölgedeki çıkarlarını ciddi bir biçimde tehdit ediyor ve onları yeni komplolar düzenlemeye itiyor.

Detant koşullarında İsrail türünden sıçrama tahtalarının elde tutulması ve güçlendirilmesi, yenilerinin yaratılması emperyalizm için hayati bir önneme sahiptir. Emperyalistler, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin kararlarını önlemek, Orta Doğu sorununa barışçı bir çözüm için yaklaşımlar yapabilecek olan Cenevre konferansının toplanmasını engellemek için ellerinden geleni yapıyorlar.

Mısır - İsrail arasındaki son Sina anlaşması, (Eylül 1975) «global ve adil bir çözüm» yerine yerel ve tek boyutlu bir anlaşma getirmiştir. ABD - İsrail ittifakı, bu ara anlaşmayı, arap ülkeleri arasındaki esasen hiçbir zaman sağlam ve uyumlu olmayan birliği daha da parçalama, bu ülkeleri kendi şantaj alanı içine sokma, Filistin sorununu hasır altı etme ve SSCB'nin Orta Doğu bunalımının çözümü için gösterdiği çabaları etkisizleştirme yolunda kullanmaktadır.

Sina ara anlaşması ve Mısır'ın izlemeye *başladığı ABD'ye yaklaşma politikası, İsrail'in* konumunu güçlendirmiş, ABD'nin bölgedeki durumu kendi lehine değiştirme umutlarını beslemiş ve dolayısıyla yeni bir silahlı çatışma tehdidi yaratmıştır. Orta Doğu bir gerilim odağı ve tüm dünya için bir savaş tehdidi olma durumunu korumaktadır.

Bölgedeki kurtuluş mücadelesinin bugünkü aşamasında ulusal kurtuluş hedefleri (başta İsrail'i işgal ettiği topraklardan geri püskürtmek olmak üzere) toplumsal hedeflerle başat gitmektedir. Bu koşullar altında yürütülen kurtuluş mücadelesi bazı özellikler göstermektedir. Bunlardan biri, mücadeleye paralel olarak, emperyalizme bağımlı gerici arap rejimlerinin, örneğin Suudi Arabistan'ın faaliyetlerinin artmasıdır. Bu ülkelerin petrolden elde ettikleri dev kârlar, İsrail'le çatışma halindeki ülkelerin ekonomik güçlüklerini istismar ederek bölücü ve yıkıcı eylemlerini şimdiye kadar görülmemiş bir biçimde yoğunlaştırmalarını sağlamaktadır.

İsrail siyonistleri ise işgal ettikleri topraklarda baskı ve terör uygulamalarını artırıyorlar. Tutuklamalar, işkenceler tüm yurtsever güçleri hedef alıyor, işgal edilen bölgelerin tüm yaşamı İsrail ekonomisine bağlanıyor, bunun da ötesinde İsrail işgal ettiği topraklarda kukla bir siyasi aygıt kurma peşindedir. Amaçları bu kukla aygıtı (Sivil Yönetim) Filistin halkının tek yasal temsilcisi olan FKÖ'nün karşısına çıkartmak.

İran gericiliğinin baskıcı faaliyetleri ve arap aleminin iç işlerine karışması da işin başka bir yönü. Emperyalist - kapitalist kampın bölgedeki bir diğer jandarması olan monarko - faşist İran rejimi Orta Doğu halkları ve bölge barışı için büyük bir tehdit aracıdır. Oman'daki ulusal devrim hareketini bastırma işini İran bizzat üstlenmiş durumda. Basra Körfezindeki ulusal kurtuluş hareketini ezmeye çalışan İran rejimi, bir yandan İsrail'e petrol temin ederken, diğer yandan da tüm bunları maskelemek için Arap ülkeleriyle göstermelik yardım anlaşmaları imzalıyor. Konumları farklı da olsa tüm emperyalist ülkelerin, yakın ve Orta Doğu'nun tüm gerici güçlerinin ortak bir noktaları var: Arap ulusal kurtuluş hareketine karşı derin nefretleri ve kendi çıkarlarını tehdit eden bu hareketin gelişmesinden duydukları büyük kaygı.

Sina ara anlaşmasının imzalanmasından beri emperyalist ve siyonist çevreler ve bunların müttefiki arap gericiliği daha yoğun bir faaliyet içine girdiler. Arap ulusal kurtuluş hareketini azami derecede zayıflatmak, onu oluşturan güçleri bölmek, ayrılıkları körüklemek için büyük çabalar harcıyorlar. Lübnan olayları bunun açık bir örneğidir. Gerici, ayrımcı ve faşizan güçler, emperyalistler ve siyonistler bu ülkede bunalımı son derece tehlikeli bir aşamaya ulaştırdılar. Lübnan devletinin birliği, bağımsızlığı ve hatta varlığı tehdit altındadır. Her an patlayabilecek ve Orta Doğu'da yeni bir savaşı kışkırtabilecek bir durum oluşmuştur.

Olayların bu evrimi, Sina ara anlaşmasının sunduğu olanaklardan azami yararı sağlamaya çalışan ABD ve İsrail'in planının bir parçasıdır. Mısır cephesinin mücadeleden çekilmesi ve Sina'ya Amerikan casus üslerinin yerleştirilmesi emperyalist güçlerin Suriye üzerindeki baskılarını artırmalarına, bu *ülkeye ve FKÖ yönetimindeki Filistin direniş* hareketine karşı bir saldırı düzenlemelerine olanak tanıyor. Filistin Arap halkının giderek artan bir uluslararası destek kazanmasını sağlayan FKÖ, emperyalizmin ve siyonizmin bölgedeki hesaplarını bozuyor, istedikleri gibi davranmalarını ciddi bir biçimde engelliyor.

Lübnan'da iç savaşın başlamasından bu yana bir yıl geçti. Birinci yılda ilan edilen 29. ateş kes de kanlı bir şekilde bozuldu. Çark Başak'ın 3. sayısında belirtilen sosyo-ekonomik yapıya sahip Lübnan'da sorun çözülemedi. Bu arada iç savaş ve bu iç savaşın yarattığı sonuçlar, Lübnan'ın iç sorunu olmaktan çıktı. Lübnan'daki silahlı savaşa dönüşen sınıf mücadelesinin yanı sıra FKÖ ve Suriye'nin müdahaleleri olaya yeni sorular getiriyor.

FKÖ'nün belli başlı üslerinin bulunduğu tek Ortadoğu ülkesi Lübnan, FKÖ, Ürdün'den sonra, Lübnan topraklarındaki güçlü hareket olanaklarını ve üslerini de kaybetmek istemiyor.

Suriye ise statükonun bozulması sonucu Lübnan'a yapılacak bir İsrail ya da Amerikan müdahalesini önlemek istiyor. Suriye'ye bağlı El Saika örgütü bu dengeyi sağlamak için ilerici müslümanlarla çatışma ve sağcı hristiyanları desteklemek pahasına müdahalelerde bulunuyor. Ayrıca, Suriye'nin Lübnan'ı öteden beri kendi nüfuz sahası olarak gördüğü biliniyor ve şimdi yapmakta olduğu müdahalelerle bu ülkeyi kendi himayesi altına almak istediği haberleri dolaşıyor.

Gerek FKÖ, gerekse Suriye Lübnan'ın parçalanmasıyla İsrail'in yanında oluşacak ikinci bir «emperyalist karakol» istemiyorlar. Ancak her ikisi de Lübnan'ın bütünlüğünü korumak için mücadele etmekle birlikte siyasi ve ekonomik yapının demokratikleşmesi için de çalışıyorlar. Yaser Arafat ve Lübnan'lı bazı müslüman liderlerle beraber Esat'ın yaptığı toplantıda alınan kararların en önemlilerinden biri «Suriye'nin arabulucuk girişimlerinin devamında anlaşmaları» diğeri de «Yeni devlet başkanının seçimine kadar ateş kesi denetleyecek bir üçlü Suriye - Lübnan - Filistin yüksek askeri heyeti oluşturulması» idi.

Bu anlaşmada bahsedilen Lübnan askeri gücü teğmen El Hatip ve general El Ahtab'ın kontrolundaki güçler olsa gerek. Bu iki askeri gücün başından beri Suriye ile beraber hareket ettikleri gözlenmektedir.

İlerici Sosyalist Parti lideri Kemal Canpolat ise, Suriye müdahelesine zaman zaman karşı çıkması, «Laik bir devlet, Amerikan ya da Batı Avrupa tipi bir demokrasi» önermesi ve «Lübnan milliyetçiliği» ile ayrı bir çizgi izler görünmektedir.

Irak'ın müdahale edeceğini açıklaması, Sedat'ın «Franjiye'nin istifasını rica etmesi» olayda Arap Devletleri içindeki liderlik yarışmasının da etkisinin olduğunu gösteriyor.

Tam bu olaylar içinde, MC'nin ABD ile yaptığı ikili anlaşma ABD'nin Lübnan'a anında müdahele edebilmesi açısından İncirlik Üssü'nün önemini bir kez daha ön plana çıkardı.

Bütün bunlara rağmen, günümüzde Arap ulusal kurtuluş hareketi gelişmekte, giderek yeni boyutlar kazanmaktadır. İsrail ve ABD, Filistin Arap halkının Ortadoğu bunalımı üzerine yapılan görüşmelere katılmasını engelleyemediler. Dünya kamu oyu, BM üyesi bağımsız devletlerin ezici çoğunluğu, Filistinliler katılmadan sorunun çözülemeyeceğini kabul ediyorlar.

İsrail yöneticileri tüm terör ve baskılara rağmen «Sivil Yönetim» planlarını işgal ettikleri topraklarda yürürlüğe sokamadılar. Bu «Yönetim»e başkaldırış tüm işgal döneminde Arap halkının gösterdiği en büyük direniş oldu. Geçtiğimiz yılın sonlarından itibaren grevler ve kitle gösterileri aralıksız devam etti.

Emperyalizm Batı Sahra konusunda ise İspanya, Fas ve Moritanya arasındaki anlaşma ile sorunu umduğu çözüme ulaştıramadı. Sahra Demokratik Halk Cumhuriyetini ilan eden POLİSARİO hareketi anti emperyalist ulusal kurtuluş mücadelesine devam ediyor.

Bu gerçekler ve diğer birçoğu, Arap kurtuluş hareketlerinin engellenemez olduğunu, Arap halklarının kendi kaderlerini kendilerinin tayin edeceğini, emperyalizmin bölgede ancak tek tek, yalıtılmış darbeler vurabileceğini ama hiçbir zaman genel bir saldırı başlatamayacağını göstermektedir.

ÇARK BAŞAK ● Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın Organı ● Sahibi : Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN ● Sorumlu yazı işleri müdürü : Nurdan ORPEN ● 15 günde bir yayınlanır ● Yönetim yeri : TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL ● Abone: 24 sayı için 35.—TL. Yurtdışı: 70.—TL. Tel: 45 92 01 ● Dizgi-Tertip : Başaran Matbaası ● Baskı : Ufuk Matbaası — Tel : 26 43 09